Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3703/23
6.3.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Слободана Керановића и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Рајковић, адвокат из Уба, ул. Вука Караџића бр. 8/5, против тужене општине Уб, улица Војводе Мишића 20б, коју заступа Општински правобранилац општине Уб, ради исплате, одлучујући о жалби тужене изјављене на пресуду Основног суда у Убу П 211/23 од 6.6.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.3.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 211/23 од 6.6.2023. године у ставу првом изреке пресуде.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Убу П 211/23 од 6.6.2023. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Општина Уб да тужиоцу АА накнади трошкове поступка у износу од 421.574,00 динара динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па да исплате, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Убу П 211/23 од 6.6.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена општина Уб да тужиоцу АА из ... на име правичне накнаде за фактичку експроприсану кат.парцелу бр. ... њива 3. класе, у површини 0.07.41 ха из листа непокретности бр. ... КО ... плати 1.303.585,83 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од 6.6.2023. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 443.769,36 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од извршности пресуде па до исплате, док се захтев тужене општине Уб за накнаду парничних трошкова одбија као неоснован.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је тражила и висину определила.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чална 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би ожалбена пресуда морала бити укинута.

Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противуречи сама себи и разлозима пресуде као ни доказима који се налазе у спису. Образложење садржи јасне, аргументоване и потпуне разлоге о свим битним чињеницама тако да се правилност и законитост пресуде са сигурношћу може испитати па не стоје наводи жалбе тужене о н почињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у току првостепеног поступка следи да је кат.парцела ... њива 3. класе у површини од 747 м2 уписана у лист непокретности бр. ... КО ... као својина тужиоца, а од 28.11.2019. године постоји забележба права стварне службености пролаза на овом делу парцеле као и на кат.парцели ... у ширини послужних добара ради доласка до кат.парцеле ... Упис је извршен по основу уговора о продаји ОП: 1198/2019 од 22.11.2019. године који је закључен пред јавним бележником између овде тужиоца АА као власника послужних парцела и ББ грађевинско-аутопревозничка радња ... као власника повласне парцеле. Дана 23.12.2019. године у катастру непокретности извршена је забележба конституисања права службености постављена електричних, ПТТ, водоводних и канализационих инсталација преко послужних кат.парцела ... и ... за потребе повласне кат.парцеле ... које је власништво ББ грађевинско-аутопревозничка радња ... Из информације о локацији за кат.парцелу бр. ... КО ... које је издало Одељење за послове урбанизма, обједињене процедуре и имовинскоправне послове Општинске управе Уб од 15.2.2022. године произилази да се кат.парцела бр. ... налази у плану генералне регулације “Уб 2025”, те да се налази у зони планираној за саобраћајницу. Из налаза и мишљења судског вештака Зорана Пошарца од 4.10.2022. године произилази да је цела кат.парцела ... КО ... у фактичком стању улица пресута каменом туцаником, да на парцели постоје канализациони шахтови и бетонска бандера надземног електричног вода, да су на суседним парцелама поред ове парцеле водоводни шахтови, а подземни вод водовода простире се преко ове парцеле, те се преко ње простире надземни телефонски вод. Према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке Зорана Петронијевића од 8.5.2023. године кат.парцела бр. ... КО ... у фактичком стању представља улицу насуту и набијену туцаником, улица има назив Хајдук Вељкова а одређивањем назива улица је надлежност локалне самоуправе односно општине Уб. Земљиште је макадамом насуло предузеће које је изводило радове на изградњи фекалне канализације у улици Хајдук Вељковој и то Предузеће за инфраструктуру и изградњу “Телекомуникација” д.о.о. Блаце. Према

извештају Пореске управе – група за контролу издвојених активности Уб од 30.05.2023. године тржишна вредност кат.парцеле ... КО ... износи 1.759,63 динара по 1 м2, односно 1.500,00 евра по једном ару.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужена за потребе изградње улице извршила у потпуности заузеће парцеле тужиоца изградњом инфраструктуре која се у целости користи за власнике стамбеног објеката који се налазе на парцелама, са обе стране предмете парцеле у улици Хајдук Вељковој и да је тиме извршила фактичку експропријацију исте, а посебно имајући да је правоснажном пресудом Основног суда у Убу П 181/22 од 8.12.2022. године утврђено да је тужена општина Уб фактичким заузећем стекла право јавне својине на предметној катастарској парцели. Имајући у виду наведено, суд је обавезао тужену да тужиоцу исплати тржишну вредност предметне непокретности према извештају Пореске управе Уб од 30.05.2023. године, према којој тржишна вредност наведене непокретности износи 1.759,17 динара по 1м2, што укупно чини износ од 1.303.585,83 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења јер је вредност утврђена према критеријумима важећим у време пресуђења.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право а разлоге које је дао у свему прихвата и овај суд због чега је побијана одлука у ставу првом изреке потврђена.

Чланом 1 став 1 Протокола уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода измењених у складу са Протоколом бр. 11, прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, те да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Чланом 58 став 1 до 3 Устава РС јемчи се мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона, као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу, утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне и да се законом може ограничити начин коришћења имовине.

Чланом 1 Закона о експропријацији ("Сл. гласник РС" 53/05 и 20/09 и "Сл. лист СРЈ" број 16/01- одлука СУС), прописано је да се непокретности могу експроприсати или се својина на њима може ограничити само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне, чланом 4 да се даном правноснажности решења о експропријацији мења сопственик на експроприсаној непокретности (потпуна експропријација).

Чланом 41 став 2 истог закона предвиђено је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут, према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади док је чланом 42 став 1 предвиђено да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу према тржишној цени таквог земљишта, ако законом није друкчије прописано.

Из наведених законских одредби произилази да експропријација представља принудно преношење непокретности из приватне у државну својину, у општем интересу и уз правичну накнаду ранијем власнику. Фактичка експропријација настаје кад се на земљишту граде путеви, инфраструктурни или други објекти од јавног и општег интереса, али такође и кад заузето земљиште постане део речног воденог тока као у конкретном случају, а не постоји одлука, тј. решење о одузимању земљишта. Дакле, до фактичке експропријације долази услед пропуста општине, односно града или пак републике који дозвољавају заузеће земљишта од јавног интереса, а које није формално експроприсано, а што доводи до угрожавања и повреде субјективних грађанских права физичких и правних лица на земљишту и другим непокретностима. Кроз институт фактичке експропријације штите се ранији сопственици у односу на општину, град, односно републику који организују изградњу, односно формирање и заузеће јавних и других добара на земљишту које није формално експроприсано, из чега произилази њихова обавеза да власницима сходно одредби члана 11 Закона о експропријацији исплате накнаду за фактички одузету парцелу, коју власник више не може користити.

Правилно је првостепени суд закључио да тужиоцу као власнику кат.парцеле 1124/1 КО Уб припада право на накнаду за одузето земљиште у висини тржишне вредности земљишта у време пресуђења и обавезао тужену да тужиоцу исплати утужени износ. Наиме, из налаза и мишљења судског вештака вештака грађевинске струке Зорана Петронијевића од 8.5.2023. године произилази да кат.парцела бр. ... КО ... у фактичком стању представља улицу и добро у општој употреби.

Неосновани су жалбени наводи да постојећа инфраструктура која је изграђена није довољна да би се сматрало да је кат.парцела ... приведена намени. Ово стога што чињеница да пут који се простире на катастарској парцели ... КО ... није асфалтиран и нису урађени бетонски тротоари са ивичњацима не утиче на право тужиоца да потражује накнаду на име фактичке експропријације код чињенице да је тужена постала титулар права јавне својине на предметној катастарској парцели и да је тиме фактичка експропријација правно окончана.

Без основа су жалбени наводи да је делимично привођење намени предметне парцеле извршено конституисањем службености пролаза по купопродајном уговору између тужиоца и трећег лица као и установљењем службености постављања електричних, ПТТ, водоводних и канализационих инсталација без учешћа и одобрења тужене. Ово стога што из навода саме жалбе произилази да је на катастарској парцели ... КО ... тужена изградила канализацију и поставила бетонске бандере електричног вода, а из налаза и мишљења судског вештака Зорана Петронијевића од 8.5.2023. године произилази да кат.парцела бр. ... КО ... у фактичком стању представља улицу насуду и набијену туцаником и има назив Хајдук Вељкова и да је одређивањем назива улица у надлежност локалне самоуправе, односно општине Уб, из чега следи несумњив закључак је тужена предузимала фактичке и праве радње на предметној катастарској парцели у циљу претвара исте у јавно добро. Имајући у виду изнето, сви напред истакнути жалбени наводи не доводе у сумњу законитост и правилност закључка првостепеног суда да је у конкретном случају извршена фактичка експропријација предметне катастарске парцеле. Ово и тим пре што је правоснажном

пресудом Основног суда у Убу П 181/22 од 8.12.2022. године, ставом другим изреке, утврђено да је тужена-противтужиља општина Уб фактичком заузећем стекла право јавне својине на кат.парцели ... њива 3. класе у површини од 0.07.41 ха из листа непокретности ... КО ... која парцела је евидентирана као својина тужиоца АА из ...

Првостепени суд је, супротно наводима жалбе, правилно поступио када је одбио доказне предлоге тужене и то да прочита решење Општинске управе Уб, Одељења за имовинскоправне послове, урбанизам и стамбено комуналне послове број 351-1205-11-04 од 01.07.2014. године и Сагласност за изградњу и одржавање фекалног коректора у делу преко катастарске парцеле ... и ...КО ... Наиме, тужена је у смислу члана 308 став 1 Закона о парничном поступку, била преклудирана у изношењу чињеница и предлагању доказа, односно изјашњавању о наводима и понуђеним доказима, јер је наведеном одредбом прописано да странке то могу учинити најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу ако припремно рочиште није обавезно (члан 302). Строгост овог правила је ублажена одредбом члана 314 став 1 наведеног закона којом је дата могућност странкама да и доцније, на каснијим рочиштима и све до закључења главне расправе, у поднесцима или усмено, изнесу нове чињенице и предложе нове доказе, али само под условом да то нису могле учинити на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу ако припремно рочиште није одржано. Уколико тај услов није испуњен, како је то предвиђено ставом другим те одредбе, неће узети у обзир чињенице и доказе изнете након припремног рочишта.

Жалбом тужене се указује да је досуђена накнада за експроприсану непокретност превисока и да туженој није достављен поднесак пуномоћника тужиоца којим је тражена нова процена тржишне вредности предметне катастарске парцеле од стране пореске управе те да јој је тиме ускраћена могућност расправљања, чиме се заправо указује на битну повреду одредби парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 7 Закона о парничном поступку.

По налажењу апелационог суда, овакви жалбени наводи су без основа будући да је процена пореске управе Уб од 30.05.2023. године достављена туженој на рочишту одржаном дана 6.6.2023. године и да тужена на исту није имала примедбе. С тим у вези, неоснован је и жалбени навод да првостепени суд није ценио извод из налаза и мишљења Градског завода за вештачење које је тужена страна доставила уз одговор на тужбу, а коме је приказана тржишна процена непокретности будући да се достављени налаз не односи на кат.парцелу ... КО ... која је предмет ове парнице већ на потпуно друге катастарске парцеле.

Приликом доношења другостепене одлуке, апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужене, али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те да су исти ирелевантни за другачију одлуку суда.

Међутим, основано се жалбом тужене побија решење о трошковима парничног поступка у ставу другом изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били

потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

Тужиоцу за вођење ове парнице, применом члана 153, члана 154, 162 и 163 и Закона о парничном поступку припада накнада трошкова првостепеног поступка за предузете парничне радње и то за састав тужбе износ од 16.875,00 динара, на име састава одговора на противтужбу од 1.4.2022, 4.11.2022, 3.4.2023 износ од по 16.875,00 динара, на име приступа пуномоћника из реда адвоката на рочишта одржана дана 16.6.2022, 2.8.2022, 27.10.2022, 8.12.2022, 19.4.2023 и 6.6.2023 године износ од по 21.375,00 динара, на име приступа на два рочишта за вештачење изнод од по 21.375,00 динара, приступа на једном неодржана рочишта дана 29.9.2022. године у износ од 12.937,00 динара, трошкове вештачења у износу од 59.498,00 динара, таксе на тужбу у износу од 55.319,00 динара и таксе на пресуду у износу од 55.319,00 динара, што све укупно чини износ од 421.574,00 динара, све имајући у виду Тарифу о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксену Тарифу важећу у време пресуђења. Тужиоцу на досуђени износ трошкова припада и законска затезна камата почев од дана извршности пресуде па до исплате, све сходно члану 277 Закона о облигационим односима.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 390 ЗПП-а, а у ставу другом изреке применом члана 401 став 1 тачка 3 истог закона.

Туженој која је успела са жалбом у незнатном делу у погледу одлуке о трошковима, не припадају трошкови другостепеног поступка те је применом члана 165 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу другом изреке пресуде.

Председник већа – судија
Татјана Лемајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић